

Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols

Arxiu municipal

FONS JOSEP BERGA BOADA

Escriptor, pintor i professor de Belles Arts i de Dibuix

1910 - 1923

Inventari

10. Fons personals

Darrera actualització: agost 2008

DESCRIPCIÓ DEL FONDS

IDENTIFICACIÓ

Codi de referència

CAT AMSFG 10 JBB

Títol

Fons Josep Berga Boada

Data / es

1910 - 1923

Volum i suport

El conjunt abarca 0,4 m.l. (36 unitats documentals textuales i 10 imatges fotogràfiques).

CONTEXT

Nom del productor

Josep Berga Boada

Història del productor

Olot, 1872 – Sant Feliu de Guíxols, 1923. Fill del pintor Josep Berga Boix. Estudià el batxillerat a Girona i es formà artísticament a l'Escola de Belles Arts d'Olot, de la qual n'era director el seu pare. L'any 1897 guanyà la plaça de professor de Belles Arts de l'Institut de Figueres. La seva estada a Figueres va ser curta i conflictiva a causa d'alguns problemes amb l'Ajuntament de la ciutat que el van forçar a renunciar a la seva plaça. Retornà a Olot com a professor de l'Escola de Belles Arts, des d'on desenvolupà una gran activitat.

L'arribada de Berga i Boada a Sant Feliu de Guíxols es produí l'any 1912, després de guanyar la plaça de professor de Belles Arts de l'Escola d'Arts i Oficis de la ciutat. Juntament amb Joan Bordàs Salellas, la secció de Belles Arts de l'escola va agafar una forta embranzida.

En paral·lel a la plaça de l'Escola d'Arts i Oficis, a partir de l'any 1913 Berga i Boada s'ocupà de donar classes com a professor de l'Escola municipal de Dibuix de Noies. Des d'aquesta escola femenina, recuperà i revaloritzà de forma inèdita i creativa les arts menors que tradicionalment havien estat pròpies de la dona, amb l'objectiu d'afavorir la formació del sexe femení i dotar a les

seves alumnes de les eines necessàries per a la seva emancipació i equiparació formativa amb el sexe masculí.

Fruit del seu esperit inquiet i de l'interès per la cultura, Josep Berga recuperà el projecte de museu municipal que l'any 1905 inicià l'historiador i arxiver Eduardo González Hurtebise i que havia quedat abandonat. El nou museu, sota la direcció del mateix Berga i Boada, s'inaugurà l'estiu de 1919. En un context de plena eclosió de l'excursionisme català, les seves sortides a la recerca de peces per al museu donà lloc a la creació de l'Agrupació Excursionista de la Secció de Belles Arts de l'Escola d'Arts i Oficis de Sant Feliu de Guíxols. Tota aquesta frenètica activitat no li impedia de crear la seva pròpia obra artística (escultura, pintura, etc), ni de donar conferències, escriure articles per a la premsa o, fins i tot, a dirigir i escriure obres de teatre.

Història arxivística

Es desconeix la història arxivística del fons abans del seu ingrés a l'Arxiu municipal. Els documents ingressats a l'Arxiu es trobaven en poder del Sr. Santiago Plana Berga, nét de Josep Berga.

Dades sobre l'ingrés

Genís Cano, membre de la Junta tècnica i col·laborador del Museu de Sant Feliu, entrà en contacte amb el Sr. Santiago Plana a través de la coneixença que havia fet de l'esposa del Sr. Plana. Aquest fet va coincidir aproximadament amb els primers preparatius del centenari de la creació del Museu de Sant Feliu de Guíxols (1904 – 2004), del qual, tal com hem dit en apartats anteriors, Josep Berga Boada en seria després un dels impulsors. Finalment, la documentació ingressà a l'Arxiu la tardor de 2004 per donació del Sr. Santiago Plana Berga.

CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

La documentació que integra el fons permet entendre la trajectòria desenvolupada per Josep Berga a Sant Feliu tant des de la vessant de professor de Belles Arts com de la d'activista cultural. Així, una part important dels documents correspon a material preparatori i a apunts per a impartir les classes, entre els quals n'hi ha sobre la tècnica del brodat que cal relacionar amb el paper de Berga i Boada com a professor de l'Escola municipal de Dibuix de Noies.

En relació a la faceta cultural de Josep Berga, el fons conté diversos manuscrits amb algunes referències al Museu de Sant Feliu. En altres fotografies del moment s'hi observen els excavacions a la vil·la romana de Tossa i el seu promotor, Ignasi Melé. També queden ben documentades fotogràficament algunes peces del primer Museu municipal de Sant Feliu de Guíxols, com a ara la

filosa, al costat de la qual hi figura la filla de Berga i Boada. Finalment, cal esmentar la presència d'alguns textos elaborats pel mateix Josep Berga de caràcter més teòric sobre la pedagogia aplicada al món de les arts.

Sistema d'organització

El fons s'ha organitzat d'acord amb el quadre general de classificació de fons personals elaborat pel personal de l'Arxiu Municipal, a partir d'una primera descripció dels documents que elaborà el Sr. Santiago Plana i que proporcionà a l'Arxiu juntament amb la documentació ingressada.

Informació sobre avaluació, tria i eliminació

No es té constància de la realització d'intervencions d'avaluació, tria i eliminació sobre la documentació del fons.

Incrementes

El Sr. Santiago Plana Berga conserva altra documentació del mateix fons, la qual cosa podria donar lloc en un futur a nous increments, malgrat que no n'hi ha previsió feta.

CONDICIONS D'ACCÉS I D'ÚS

Condicions d'accés

El fons és de lliure accés. La seva consulta es realitzarà d'acord amb el que estableix la legislació general sobre accés a la documentació i el Reglament de l'Arxiu Municipal de Sant Feliu de Guíxols.

Condicions de reproducció

La reproducció de la documentació es regirà per la legislació vigent sobre la matèria i pel que estableix el Reglament de l'Arxiu Municipal de Sant Feliu de Guíxols. D'acord amb el que determina la Llei de Propietat Intel·lectual i la resta de normativa sobre la matèria, les obres de creació del mateix Josep Berga que conté el fons han passat a domini públic, en haver tanscorregut més de 80 anys des de la mort de l'artista.

Llengües i escriptures dels documents

Català i castellà.

Característiques físiques i requeriments tècnics

No existeixen.

Instrumentes de descripció

Es disposa d'un primer inventari del fons en paper i en base de dades Acces, amb una descripció sumària de les unitats documentals. Aquesta descripció ha respectat l'inventari amb la relació dels documents que elaborà al mateix Sr. Santiago Plana Berga, i que entregà en el moment de donar el fons.

DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Existència i localització dels originals

Dipositats a l'Arxiu Municipal de Sant Feliu de Guíxols.

Existència i localització de reproduccions

No es té constància de l'existència de reproduccions.

Documentació relacionada

L'Arxiu Comarcal de la Garrotxa conserva reproducció d'altra documentació de Josep Berga Boada de la qual desconexem el contingut i la procedència.

El Sr. Josep Plana Berga conserva altra documentació corresponent al seu avi.

En relació a l'obra artística de Josep Berga Boada, el Museu d'Història de Sant Feliu de Guíxols té, entre les peces que formen el seu fons, diverses obres artístiques d'aquest autor que cal posar en relació amb la documentació del seu fons personal. Així mateix, hi ha més obra de creació de Josep Berga (dibuixos, escultura, etc) ens mans d'altres institucions i de particulars.

Bibliografia

- "Adquirir un dibuix de Josep Berga i Boada". *L'Arjau*, núm. 31 (juny). Sant Feliu de Guíxols: Ajuntament (1998), p. 17.
- ALEMANY, Sílvia [et al.]. *L'Escola de Belles Arts. Josep Berga i Boada. Joan Bordàs i Salellas*. Sant Feliu de Guíxols: Ajuntament (2006).

- “Darreres donacions a l’Arxiu. Fons Josep Berga i Boada”. *L’Arjau*, núm. 49 (setembre). Sant Feliu de Guíxols: Ajuntament (2004), p. 6.
- JIMÉNEZ, Àngel. “L’Escola de Belles Arts de Sant Feliu: Josep Berga i Boada i Joan Bordàs i Salellas”. *L’Arjau*, núm. 53 (abril). Sant Feliu de Guíxols: Ajuntament (2006), p. 8 - 12.
- PLANA BERGA, Santiago. “Eduardo González Hurtebise, Josep Berga i Boada i el Museu de Sant Feliu de Guíxols”. *L’Arjau*, núm. 50 (novembre). Sant Feliu de Guíxols: Ajuntament (2004), p.30 - 33.
- SERRA TEIXIDOR, Jordi. *Les Escoles Menors de Belles Arts al Baix Empordà (1880-1939)*. La Bisbal d’Empordà: Ajuntament (2005).

CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Autoria i data

Descripció de les unitats documentals elaborada pel Sr. Santiago Plana Berga. Adaptació i classificació de les unitats documents realitzada per Josep Auladell Payró el 2005. Adaptació de la descripció a nivell de fons elaborada per Marc Auladell Agulló el setembre de 2008.

Fonts

Per a la descripció del fons, especialment pel camp *Història del productor* s’ha recorregut a la informació continguda als textos recollits a l’apartat de *Bibliografia*, i molt especialment als de Santiago Plana Berga apareguts a *L’Arjau* i a *L’Escola de Belles Arts...*

Regles o convencions

Norma de Descripció Arxivística de Catalunya (NODAC). Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura. Subdirecció General d’Arxius i Associació d’Arxivers de Catalunya, 2007.

QUADRE DE CLASSIFICACIÓ

1. ACTIVITAT SOCIAL I POLÍTICA

1.1. CORRESPONDÈNCIA PERSONAL	1912 – 1917	p. 8
-------------------------------	-------------	------

2. ACTIVITAT PROFESSIONAL I ECONÒMICA

2.1. PRODUCCIÓ	1913 – 1922	p. 8
----------------	-------------	------

3. ACTIVITAT INTEL·LECTUAL I CREATIVA

3.1. OBRA	[s.d.]	p. 10
-----------	--------	-------

4. COL·LECCIONS

4.1. BIBLIOTECA I HEMEROTECA	1914 – 1920	p. 10
4.2. POSTALS, IMATGES I DOCUMENTACIÓ GRÀFICA	1920	p. 11
4.3. DOCUMENTACIÓ D'ALTRES FONDS	1910	p. 11

INVENTARI

1. ACTIVITAT SOCIAL I POLÍTICA

1.1. CORRESPONDÈNCIA PERSONAL

CARTA DE NARCISO XIFRA, VICEPRESIDENT DE LA COMISSIÓ PROVINCIAL DE GIRONA. REFERENT A LA PRESA DE POSSESSIÓ DE LA PLAÇA DE SANT FELIU I A LA PETICIÓ D'UNA PLAÇA PER EL SR. MARTIN CASADEVALL. <i>GIRONA XIFRA, NARCISO CASADEVALL, MARTIN COMISSIÓ PROVINCIAL DE GIRONA</i>	1912 - 1912	JBB0008
CARTA DE MANUEL CAZURRO DEL "INSTITUTO GENERAL Y TÉCNICO DE GERONA" REFERENT A LA PRESA DE POSSESSIÓ DE LA PLAÇA DE SANT FELIU DE GUÍXOLS <i>GIRONA CAZURRO, MANUEL INSTITUTO GENERAL Y TÉCNICO DE GERONA</i>	1912 - 1912	JBB0007
MANUSCRIT. "APUNTS QUE ENVIO AL PRESIDENT DE LA DIPUTACIÓ DE GIRONA, SOBRE LES ESCOLES DE BELLES ARTS" (18 FULLS) <i>GIRONA BERGA I BOADA, JOSEP DIPUTACIÓ DE GIRONA</i>	1917 - 1917	JBB0001

2. ACTIVITAT PROFESSIONAL I ECONÒMICA

2.1. PRODUCCIÓ

RECULL D'IMATGES "FIGURES PER LA LLISSÓ 1ª DE LES PUNTES AL COIXÍ"	[s.d.]	JBB0026
MANUSCRIT SENSE TÍTOL "DONCS ME VAIG TROBAR..." (13 FULLS) SOBRE LA SITUACIÓ DE L'ENTORN ARTÍSTIC EN ARRIBAR A L'ESCOLA DE SANT FELIU I REFLEXIONS SOBRE CORRENTS PEDAGÒGICS EN ART. <i>SANT FELIU DE GUÍXOLS BERGA I BOADA, JOSEP</i>	[s.d.]	JBB0004
LÀMINES COS HUMÀ. ESTUDI D'ANATOMIA (2)	[s.d.]	JBB0036
LÀMINES PER BRODATS (2)	[s.d.]	JBB0035
LÀMINA: "COLL DE CROXET"	[s.d.]	JBB0034
MANUSCRIT. "CENTRE ARTÍSTIC" (18 FULLS). POSSIBLE ESBORRANY D'UNA CONFERÈNCIA O PROPOSTA DE CREACIÓ A SANT FELIU DE GUÍXOLS D'UN CENTRE ARTÍSTIC. EN UN FULL HI HA UNA RELACIÓ DELS MITJANS QUE NECESSITARIA AQUEST CENTRE. <i>SANT FELIU DE GUÍXOLS BERGA I BOADA, JOSEP</i>	[s.d.]	JBB0003
RECULL D'IMATGES "FIGURES PER A LES LLISSONS DE BRODAT"	[s.d.]	JBB0025

ORIGINALS DE J. BERGA I BOADA: "EL BRODAT, DIFERENTS MODELS DE BRODATS". 62 MODELS. GUÍXOLS 1917/18 <i>SANT FELIU DE GUÍXOLS BERGA I BOADA, JOSEP</i>	1913 - 1918	JBB0040
MANUSCRIT "NOTES PER A DONAR LES LLISSONS D'ANATOMIA ARTÍSTICA" PER J. BERGA BOADA. <i>SANT FELIU DE GUÍXOLS BERGA BOADA, J. ESCOLA DE SANT FELIU DE GUÍXOLS</i>	1914 - 1915	JBB0028
RECURR DE LÀMINES D'ANATOMIA I NOTES MANUSCRITES REFERENTS ALS MUSCULS DEL COS HUMÀ. <i>SANT FELIU DE GUÍXOLS BERGA I BOADA, JOSEP</i>	1914 - 1915	JBB0033
MANUSCRIT "EL BRODAT (CINC LLISSONS)" DE J. BERGA I BOADA I UNA SEPARATA AMB 34 FULLS DE GRAVATS <i>SANT FELIU DE GUÍXOLS BERGA I BOADA, JOSEP</i>	1917 - 1918	JBB0039
LLIBRET MANUSCRIT: "EL BRODAT EN EL RENAIXEMENT. DEL S. XVI A LA MORT DE LLUÍS XIV" <i>BERGA I BOADA, JOSEP</i>	1918 - 1918	JBB0024
MANUSCRIT "EXCURSIÓ A GIRONA" AMB SIGNATURA DE MARIA PALAHÍ <i>GIRONA PALAHÍ, MARIA</i>	1918 - 1918	JBB0012
MANUSCRIT "NOTES DE L'EXCURSIÓ A GIRONA" AMB SIGNATURA DE M. PLA <i>GIRONA PLA, M.</i>	1918 - 1918	JBB0015
MANUSCRIT "NOTAS SOBRE L'EXCURSIÓ A GIRONA" AMB SIGNATURA DE LLUÍS RIBAS <i>GIRONA RIBAS, LLUÍS</i>	1918 - 1918	JBB0011
MANUSCRIT "EXCURSIÓ A GIRONA" AMB SIGNATURA DE A. DURAN <i>GIRONA DURAN, A.</i>	1918 - 1918	JBB0014
MANUSCRIT "LES PUNTES AL COIXI (TRES LLIÇONS)" DE J. BERGA I BOADA <i>SANT FELIU DE GUÍXOLS BERGA I BOADA, J.</i>	1918 - 1918	JBB0038
MANUSCRIT "RESEÑA DE LA EXCURSIÓN A GERONA". SENSE AUTOR <i>GIRONA</i>	1918 - 1918	JBB0017
MANUSCRIT "EXCURSIÓ A GIRONA" DE MARIA B. <i>GIRONA B, MARIA</i>	1918 - 1918	JBB0016
MANUSCRIT "EXCURSIÓ A GIRONA" AMB SIGNATURA DE JOAQUIM DALMAU <i>GIRONA DALMAU, JOAQUIM</i>	1918 - 1918	JBB0013
MANUSCRIT. "MEMÒRIA A LA CORPORACIÓ COM A PROFESSOR DE L'ESCOLA D'ARTS I OFICIS DE SANT FELIU DE GUÍXOLS" (8 FULLS)	1919 - 1919	JBB0002

SANT FELIU DE GUÍXOLS BERGA I BOADA, JOSEP AJUNTAMENT DE SANT FELIU DE GUÍXOLS
ESCOLA D'ARTS I OFICIS DE SANT FELIU DE GUÍXOLS

MANUSCRIT SENSE TÍTOL (FULLS SOLTS DEL DISCURS D'INAUGURACIÓ DEL MUSEU) SANT FELIU DE GUÍXOLS	1919 - 1919	JBB0018
LLISTAT D'ALUMNES DE LA SECCIÓ DE BELLES ARTS DE L'ESCOLA D'ARTS I OFICIS. CURS 1921 - 1922	1921 - 1922	JBB0010
SANT FELIU DE GUÍXOLS BERGA I BOADA, JOSEP ESCOLA D'ARTS I OFICIS DE SANT FELIU		

3. ACTIVITAT INTEL·LECTUAL I CREATIVA

3.1. OBRA

MANUSCRIT SENSE TÍTOL. "DINTRE AQUEST ORDRE DE..." (2 FULLS) REFLEXIONS SOBRE LA PEDAGOGIA QUE VOLEN IMPOSAR DES DE EL "CENTRE BARCELONÍ" DAVANT L'ESCOLA D'OLOT. BERGA I BOADA, JOSEP CENTRE BARCELONÍ D'ART	[s.d.]	JBB0005
MANUSCRIT SENSE TÍTOL "ELS LÍMITS PER A L'ENSENYANSSA..." (6 FULLS) REFLEXIONS SOBRE EL TIPUS DE PEDAGOGIA A UTILITZAR EN ART. BERGA I BOADA, JOSEP	[s.d.]	JBB0006

4. COL·LECCIONS

4.1. BIBLIOTECA I HEMEROTECA

LLIBRE "BRODERIE ET DENTELLES" D'ERNEST LEFÉBURE PARÍS LEFÉBURE, ERNEST	[s.d.]	JBB0027
LLIBRE: "LA BRODERIE AU PASSÉ" PER TH. DE DILLMONT MULHOUSE (ALSACE) DE DILLMONT, TH.	[s.d.]	JBB0031
LLIBRE: "LA GUIPURE D'IRLANDE" PER TH. DE DILLMONT MULHOUSE (ALSACE) DE DILLMONT, TH.	[s.d.]	JBB0032
LLIBRE: "LES DENTELLES AUX FUSEAUX. 1ª SÉRIE" PER TH. DE DILLMONT. MULHOUSE (ALSACE) DE DILLMONT, TH.	[s.d.]	JBB0037
RECURS DE "TRACTATS DE GEOMETRIA QUE PODEN SERVIR PER LA ESCOLA" PROPIETAT DE J. BERGA I BOADA	1914 - 1916	JBB0030
LLIBRE "GUÍA DEL DIBUJO GEOMÉTRICO APLICADO A LAS LABORES FEMENINAS" DE LUIS BRÚ Y G. DE HERRERO. MADRID BRÚ Y G. DE HERRERO, LUIS IMPRENTA CLÁSICA ESPAÑOLA	1918 - 1918	JBB0029

SUPLEMENT DEL NÚM. 19 DE "EL IDEAL" DE 12 SETEMBRE 1920. DISCURS DEL SENYOR BERGA I BOADA 1920 - 1920 **JBB0023**
MELÉ, SR. BERGA I BOADA, JOSEP

4.2. POSTALS, IMATGES I DOCUMENTACIÓ GRÀFICA

2 FOTOGRAFIES DE L'AGRUPACIÓ EXCURSIONISTA DE L'ESCOLA DE BELLES ARTS DE SANT FELIU DE GUÍXOLS A EMPÚRIES [s.d.] **JBB0019**
SANT FELIU DE GUÍXOLS AGRUPACIÓ EXCURSIONISTA DE L'ESCOLA DE BELLES ARTS

2 FOTOGRAFIES A LES EXCAVACIONS DE LA VIL·LA ROMANA DE TOSSA [s.d.] **JBB0022**
TOSSA DE MAR PALAHÍ, MARIA SR. MELÉ BERGA, MONTSERRAT

1 FOTOGRAFIA A LA ROCA DE SANT JAUME. ESCRIT SOBRE LA FOTO "ELS QUE'HEM FET EL MUSEU" 1920 - 1920 **JBB0021**
SANT FELIU DE GUÍXOLS

5 FOTOGRAFIES DE L'AGRUPACIÓ EXCURSIONISTA DE L'ESCOLA DE BELLES ARTS DE SANT FELIU DE GUÍXOLS A VALLVANERA 1920 - 1920 **JBB0020**
SANT FELIU DE GUÍXOLS AGRUPACIÓ EXCURSIONISTA DE L'ESCOLA DE BELLES ARTS

4.3. DOCUMENTACIÓ D'ALTRES FONTS

ANUNCI INTERN DE L'ESCOLA D'ARTS I OFICIS, MANUSCRITS, "AVISO ACLARACIONES AL REGLAMENTO INTERIOR DE LA ESCUELA" AMB SIGNATURA DEL DIRECTOR DE L'ESCOLA SR. FRANCISCO JULIÀ 1910 - 1910 **JBB0009**
SANT FELIU DE GUÍXOLS JULIÀ, FRANCISCO ESCOLA D'ARTS I OFICIS DE SANT FELIU DE GUÍXOLS